

HISTORIE ZO ČSS ORCUS V ROCE 2019

Pokračování chiropterologických kontrol

Máme na starosti více jak 50 lokalit, jeskyní v Beskydách a štol v Jeseníkách a Oderských vrších, které slouží jako zimoviště netopýrů. Proto od Nového roku vyrážíme na jejich kontroly a sčítání hibernantů. Hned na Nový rok doly v okolí Klokočova a prvním víkendů ve velké síle 8 osob do štol v okolí Čermné a Zálužné.

Jedna skupina, vedena Honzou a Petrem, kontrolovala štolu u Čermné, u potoka Budišovky. Tam je největším zimovištěm důl „Potlachový“. I tuto zimu tam bylo skoro 200 netopýrů. V těch ostatních štolách, i když jsou poměrně rozsáhlé, jsou počty mnohem nižší. A kontrola dolu „Dřevěnka“ je o to složitější, že vstupní štolu lze překonat pouze v rybářských kalhotách.

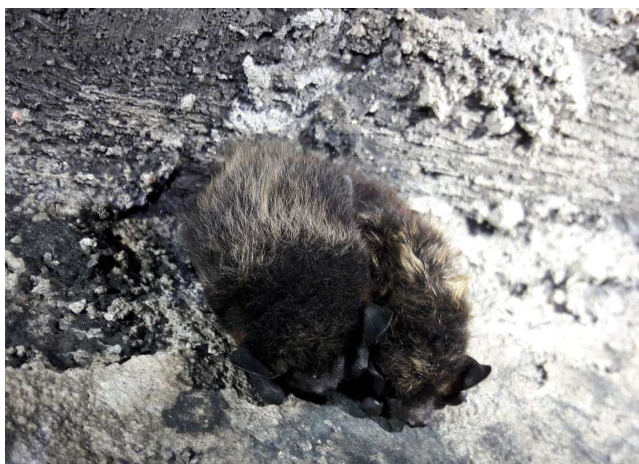
Doly v okolí Zálužné jsou mnohem menší a počty v nich nepřesahují 20 kusů. Štolu „Rabbovy doly“ upravili místní nadšenci pro turistické prohlídky a mají ji uzamčenou. U P. Zahnaše vyzvedáváme klíč a i tuto štolu kontrolujeme. Vstup do štol „Zálužná A“ je jako každou zimu zavalen spadající sutí a tak jej musíme nejdříve vykopat. Poprvé jsme také objevili zimující netopýry ve štolě Nové Těchanovice F. Poměrně v našich lokalitách vzácní netopýři severní.

Obrázek 2 Kontrola ve štolě Obecní

Obrázek 1 Nově vyzmáhaný vstup do štol Staré Těchanovice F

Obrázek 3 Poprvé objevení zimující netopýři ve štole Nové Těchanovice F – E.nilssoni

Další kontroly – tentokrát v Pollakově štole

Den po výročí tam vyrazili Pepa, Honza Vich, Pavel, Vašek, Jirka. Ještě, že sníh v Odrách odtál a tak bylo možné auty dojet až ke štole. V mrazu nebylo převlékání příjemné, ale ve štole už bylo fajn. A fajn bylo i to, že počty zimujících netopýřů byly rekordní za celou dobu sledování, od roku 1987, kdy jsme tu našli 23 kusů. Ale to jsme asi neměli tehdy takové zkušenosti i světla. Letos jich bylo více jak 200 a zvláště překvapil počet netopýra brvitého. Více jak 100 kusů.

Obrázek 4 Kontrola netopýřů na lokalitě Pollakova štole

ZÁCHRANA NETOPÝRŮ ZE SKÁCENÉHO STROMU

Když v bohumínském parku P. Bezruč ve čtvrtek 24 ledna skáceli několik starých dubů, skáceli i jeden, ve kterém zimovaly možná stovky netopýrů rezavých. Samozřejmě ti, co to káceli, o ničem nevěděli. Ale netopýři ve spárách 5 metrů dlouhého a metr silného špalku se probudili a byli tak hlasití, že si jich všimli okolo jdoucí a hned nám to nahlásili. Venku byl pěkný mráz a my přemýšleli a radili se s dalšími chiropterology, co s tím. Nakonec nás napadlo řešení celý kmen obalit izolací ze skelné vaty a proti vlhkosti překrýt PVC plachtami. A to také v sobotu Pepa, Honza, Jirka, Monika a Magda provedli.

Netopýři rezaví ve spáře pokáceného dubu

Zaizolovaný špalek se zimujícími netopýry

KONTROLY ZIMOVIŠT NETOPÝRŮ NA REJVÍZU 27.1.2019

Na hřebenech Jeseníků leží více jak metr sněhu a před námi jsou kontroly zimovišť netopýrů ve štolách na hřebenu Bleskovec nad Rejvízem. A štolky jsou dost daleko od turistických cest. Nebude to snadné.

Na kontroly vyrazili Pepa, Honza a Honza, Jirka, Roman s Monikou a Petr z CHKO Jeseníky. Na parkovišti se dělíme na dvě skupiny. Pepa s Honzou vyrážejí ke štole nazývané Rejvív II a ostatní vzhůru k vrcholku Bleskovce, kde leží vstup do štolky, kterou jsme před dvěma roky zabezpečovali před zavalením. Sněhu skoro po pás, ale sněžnice si vzala jen Monika. „Bleskovec I“ kupodivu nacházejí velmi rychle, jenže ve štole byl jediný netopýr. Najít štolu „Bleskovec II“, to byl větší

problém. Okolní les byl totiž vykácen a vše zakryl metr sněhu. Mezitím se už Pepa s Honzou probili sněhem ke štolě „Rejváz I“, stihli udělat kontrolu a vrátit se k autu a Jirka hlásí, že štolu stále nenašli.

Vstup do štolý Bleskovec I

Sestup do štolý Rejváz II

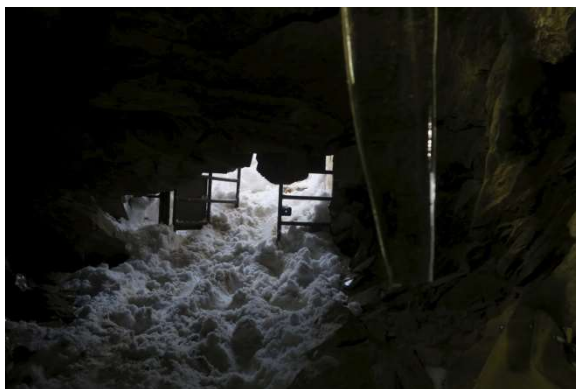

Ve štolé Rejváz II

Pepa s Honzou testují sněžnice a sestupují ke štolám Brutus. Je to mnohem lepší, než se bořit po pás ve sněhu. A Jirka stále hlásí, že štolu nemají.

Po hodině hledání, probíjení se sněhem konečně zcela zapadlý v stup do „Bleskovce II“ nacházejí.

Kontroly štol Nový svět, Liptálské štoly, dolu Zálužná

Na svazích Veselovského kopce je 6 štol. Některé z nich jsou připravovány na zpřístupnění pro turisty. Byli jsme zvědaví, jak se zmáhací práce projeví na stavech zimujících netopýřů. 10 února tam vyrážejí Petr, Pepa, Honza, Pavel a samozřejmě Arnošt. V roce 2017 byla uměle otevřena štola Nový svět E to byla první kontrola stavu zimujících netopýřů. Prozatím jediný kus.

Vstup do štoly Nový svět „E“

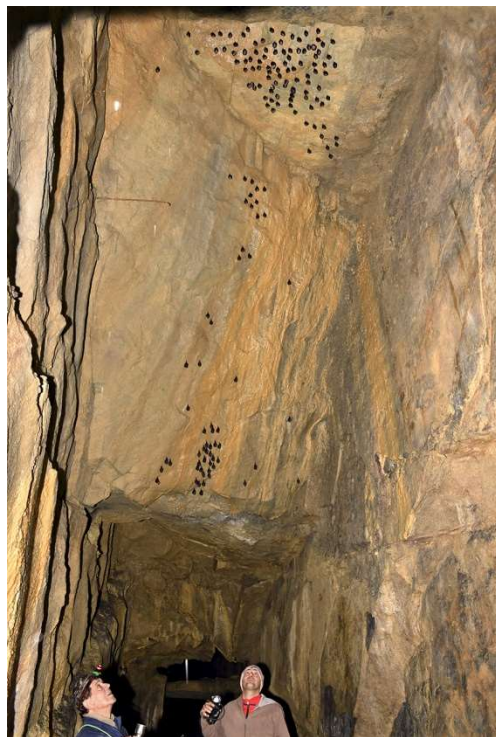

Podzemní jezero ve štole Nový svět „E“

Při akci opravujeme zničený uzávěr
do štoly Nový svět „C“

A pak následuje kontrola Liptálské štoly. Dnes největšího zimoviště vrápence malého v oblasti Beskyd, Javorníků... Každý rok tam stavy úspěšně stoupají. V loňském roce tam zimovalo 285 kusů vrápenců a letos tam Pepa, Arnošt a Joža napočítali skoro 400 jedinců.

16 února je cílem naše největší zimoviště netopýrů důl Zálužné. Venku, i když je únor, je skoro jaro. Do horních pater sestupuje Honza, Vašek, Jirka a Jaryn a do zatopených chodeb Pepa, Petr, Kuba, Luděk s synem Martinem a přítelkyní Kájou. Vše začalo dobře, zatopené chodby překonáváme lehce, jenže pak....Pepa si myslel, že pokračuje jednou ze zatopených chodeb a vesele vykročil. Jenže to fantastický čiré nebyla voda, ale led. A tenký. Ten se pod Pepou prolomil a už se válel v ledové vodě. Ale v kontrole pokračuje s ostatními. A to dnes je v podzemí hodně chladno. Maximálně +2°C. Odměnou byly nezvykle vysoké stavy netopýra vousatého a netopýra brvitého. A že barbastel jsme napočítali okolo 2000, je v dole Zálužná normální.

Klastry B.barbastellus důl Zálužná III. patro

Klastry *B.barbastellus* důl Zálužná III. patro

Pokračování kontrol zimovišť netopýrů

Ve druhé polovině února a počátkem března pokračují kontroly zimovišť netopýrů jak v jeskyních tak ve starých štolách. Kněhyni zvládli Jirka, Monika a Roman a k velkému údivu zjistili, že počet vrápenců zde oproti lednové kontrole značně klesl. Že by už vyletěli, když je venku skoro jarní počasí?

Pavel s Jarynem udělali kontrolu v jeskyních na Kopcích a Pepa s Arnoštem ještě jednou v Jakartovicích a Litultovicích. Počty se zde mnoho nezměnili. A v neděli 3 března vyrazili Pepa s Honzou do štol na hřebenu Příčná. Nulté patro, Nová štola... I když je už řadu dní hodně teplo, na hřebenu je sněhu dostatek. Boření po pás nic neobvyklého. A v chodbách Nultého patra bylo netopýrů hodně. Hodně také ale bylo nakažených WNS netopýrů velkých.

Vstupní části Nultého patra

Střední části Nulté patro

Zadní partie Nový svět

Kontrola v dole Black Hill (Černý důl) 9.3.2019

Kdysi to bylo druhé největší námi sledované zimoviště netopýrů.... Jenže dnes tam nacházíme méně než stovku netopýrů a žádné netopýry černé, kteří tam převalovali, někdy i 500 kusů.

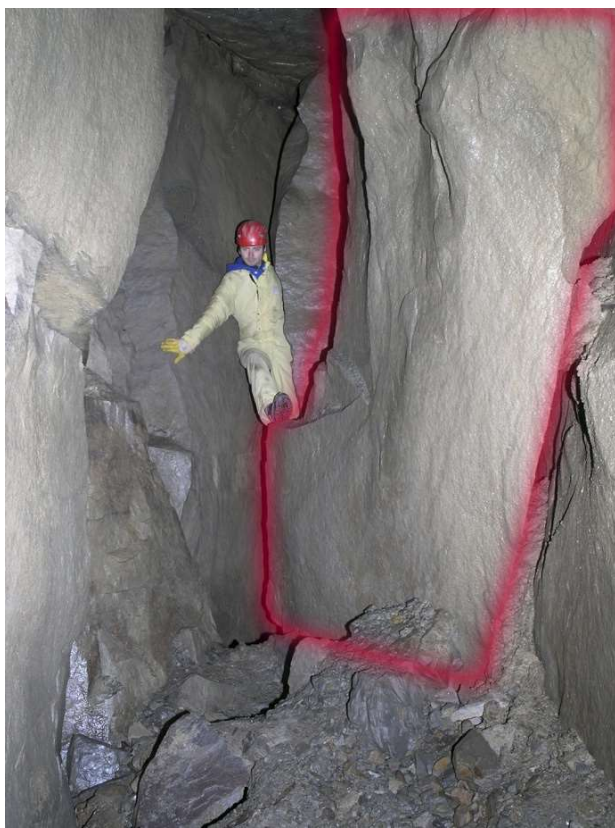
Netopýří chodba v dole Black Hill, dříve se stovkami netopýrů černých

Sledování geomorfologických změn - Ondrášovy jeskyně 26.3.2019

Kromě každoroční kontroly stavu zimujících netopýrů, byla v jeskyni provedena i kontrola stavu v prostorách celé jeskyně.

Při této kontrole bylo zjištěno, že v jedné z největších podzemních prostor jeskyně v části nazvané „Pravá větev“ v podzemní prostoře nazývané „Vysoký dom“ došlo v období mezi rokem 2004 až 2019 k převrácení (překocení) obřího pískovcového bloku (výška asi 6 metrů), původně zaklíněným mezi skalním stropem a sutí vyplněným dnem prostory.

V jiných částech jeskyně nebyla další geomorfologické změny pozorovány.

Jižní strana „Vysokého domu“ s pískovcovým blokem, před jeho překocněním (r.2004)

Jižní stěna „Vysokého domu“ se spadlým skalním blokem

Prolongace jeskyně Metodějka, 12. 5. 2019

Účastníci: Leny, Kašing, Roman, Monika.

Celou dobu brutálně pršelo, takže jsme nad vstupem roztáhli autoplachtu. Lokalita byla asi rok zakonzervovaná, takže jsme asi hodinu vytahovali splavenou hlínu, dále se ale do hloubky pokračovalo velmi lehce. Celý profil propasti je vyplněný pouze menšími kameny a především jílem, který se dobře vytahuje. Postupně jsme se střídali. Dole v jeskyni byl hlavní kopáč, uprostřed první vytahovač a nahoře hlavní vytahovač, který vysypával kyblíky. Poslední člověk měl pauzu, nebo vylíval

vodu ze střechy, aby se nezbortila. Jeskyně byla prohloubena o několik m, objevila se asi 4 m dlouhá volná prostora, ale jílová ucpávka pokračuje do hloubky. Hloubka odhadem 8 m, délka 10 m.

Dva speleoalpinistické kurzy pro Bezpečnostní akademii duben-květen

Tento rok jsme připravili pro Ostravskou bezpečnostní akademii v Malých Svatoňovicích dva týdenní kurzy. Jeden vedl Kuba a druhý Honza Fedorowicz. Počasí moc nepřálo a studenti jsou čím dál tím více leniví. Moc se jim ložit nechtělo. Alespoň jsme měli méně práce.

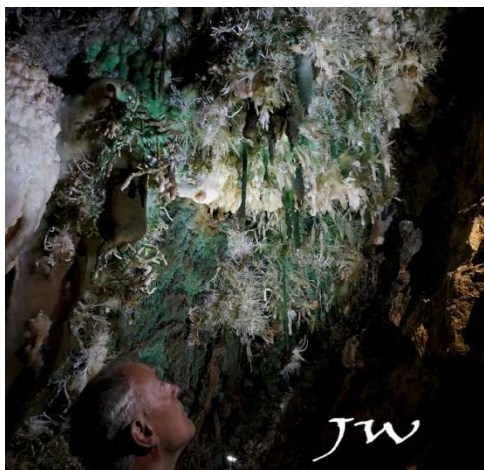
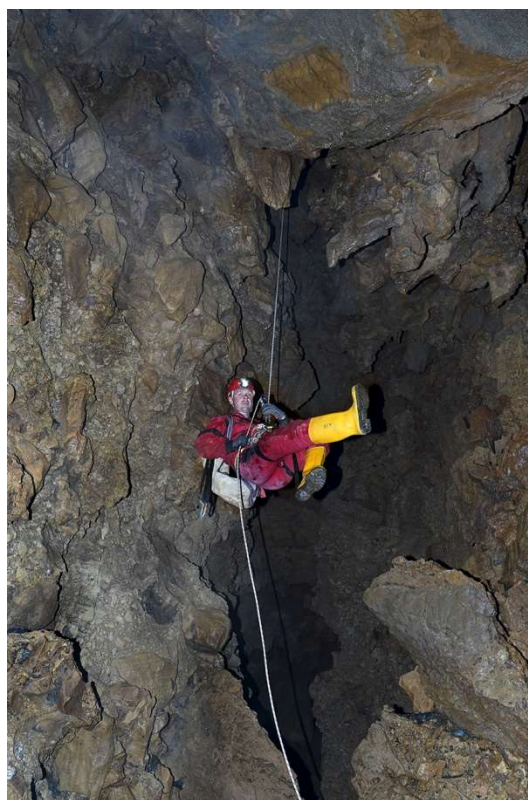

Expedice MOUT MARCOU 2019

ÚČASTNÍCI: Pepa Wagner, Pavel Kotrla, Jiří Antonín, Kuba Wagner, Kocour Koutecký, Luděk Látal

Cílem expedice byly jeskyně Grand Aven du Mont Marcou Francie, jeskyně Cueva De L-Autopista Španělsko. Výprava vyla připravena s Espeleological club Resaltes Murcia (doprovod Alberto Roca), a Association Mont Marcou.

1. Studium aragonitových forem v jeskyni Mont Marcou a Cueva De L-Autopista Odběry vzorků sedimentů a krystalů v jeskyni Cueva De L-Autopista
2. Fotografická dokumentace aragonitových forem v navštívených jeskyních
3. Porovnání aragonitových forem v navštívených jeskyních s aragonitovými formami v jeskyni Emine Bojir Chasar a porovnání mikroklimatických podmínek v jeskyních. Současně srovnání na jakých skalních či sedimentačních podkladech aragonitové formy vznikají, jaké krystalické formy vytvářejí.

EXPEDICE ČATYR DAG 2019

Termín: 27.6-8.7.2019

Účastníci: Josef Wagner, Jaroslav Kotrla, Petr Kolouch, Petr Piechowicz, Jpzeľ Szalay, Jana Červenková

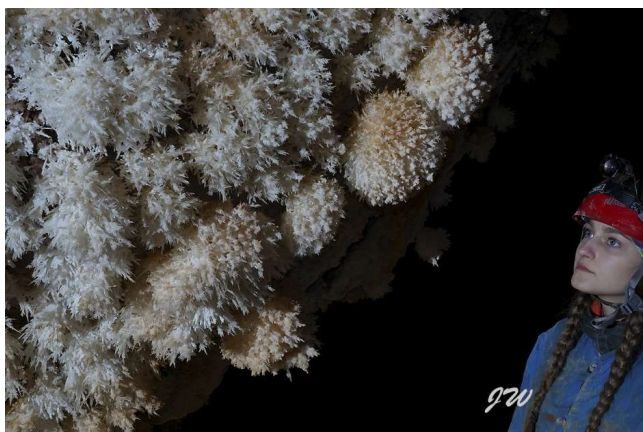
Výprava byla realizována na pozvání firmy ONYX-TUR ze Simferopolu a její speleologického klubu, vedené Alexandrem Kozlovem

Cíl expedice:

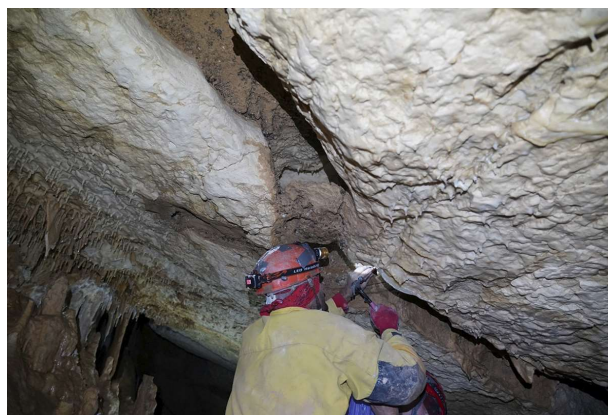
1. Odběry vzorků klastických štěrkových sedimentů, vhodných na datování metodou kosmogenních nuklidů ^{26}Al - ^{10}Be – metoda je vhodná do 6 milionů roků v jeskyni Mramornaja
2. Fotografická dokumentace turisticky nepřístupných částí jeskyně Mramornaja a jeskyně Emine Bojir Chasar Nižni
3. Odběry skapu vody na „duté krystalové stalagmity“ v sále Nokturno

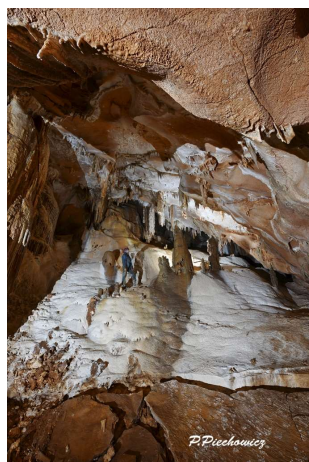
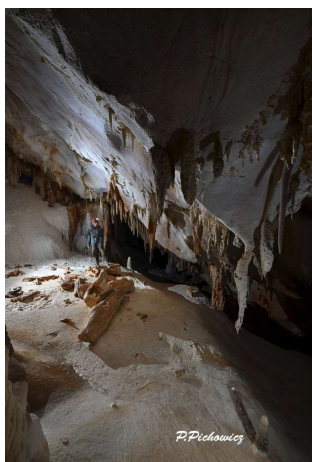
Obrázek 5 umísťování kelímků na odběr skapu vody v sále Nukturno

Obrázek 6 Odběry vzorků ze speleotém „Chryzantém“

Obrázek 7 8 Místo odběru vzorku štěrkových sedimentů Tygří chodba

Obrázek 9 Fotografování sálu Sv. Georgia

Kontrola dolu Franc Franc

10.8.2019 Pepa, Honza Fedorowicz, Monika, Roman, Luděk s Kájou

Když jsme vloni pro CHKO Jeseníky v dole nainstalovali žebřík pro kontrolu netopýrů, ukázalo se že je na špatném místě. Proto jsme do dolu vyrazili žebřík přemístit. Bohužel odmítla fungovat vrtačka. Tak jsme jen žebřík přenesli. Ale při kontrole jsme zjistili, že důl navštěvují ně lidé ale hovada. Na stěnách spousta nasprejovaných značek a nápisů. Vstupní uzávěr samozřejmě zničen. Tak že máme práci jej opravit.

Obrázek 11 Posprejované stěny Franc France

Obrázek 10 Přemístění žebříku ve Franc Franc

Oprava vstupu do Cyrilky 20.10

Tak opět nějakí kreténi se chtěli dostat do Cyrilky a tak kmenem stromu prostě rozmlátili někdy v srpnu kamenné zdivo vedle zamřížovaného vstupu do jeskyně Cyrilka. A tak nám nic jiného nezbylo, než za finanční pomoci CHKO Beskydy vstup pravit a znovu vzniklý otvor vedle zamřížování pískovcovými kameny a betonem uzavřít. Ještě, že nás tentokráte bylo dost. Pepa, Roma, Monika, Vašek, Martin a nováček Dan. A Romanovi se poprvé podařilo proniknout do Nových částí Cyrilky.

Tak to vypadalo před opravou

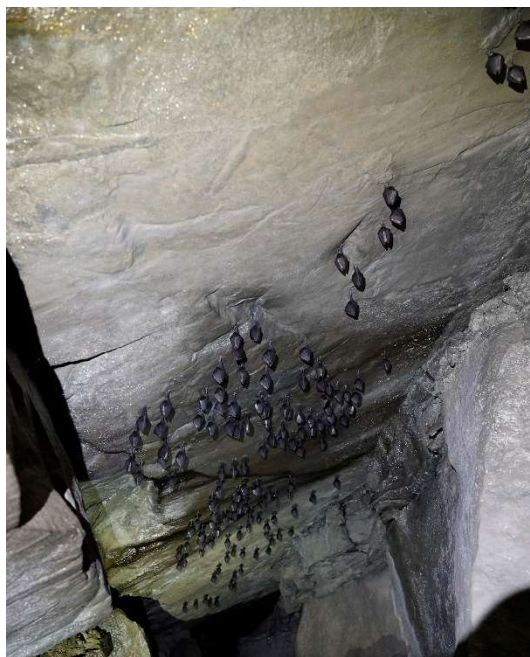
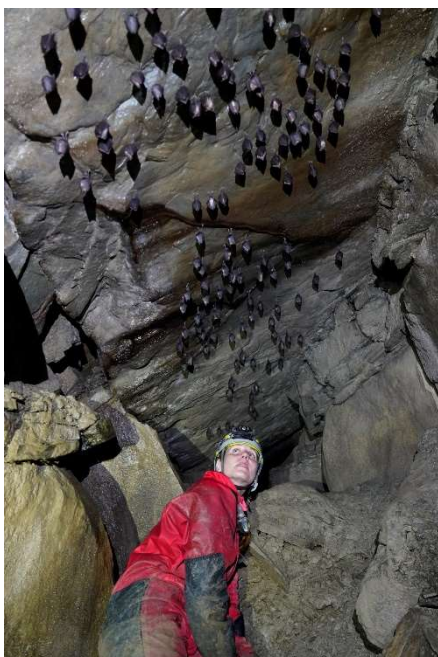
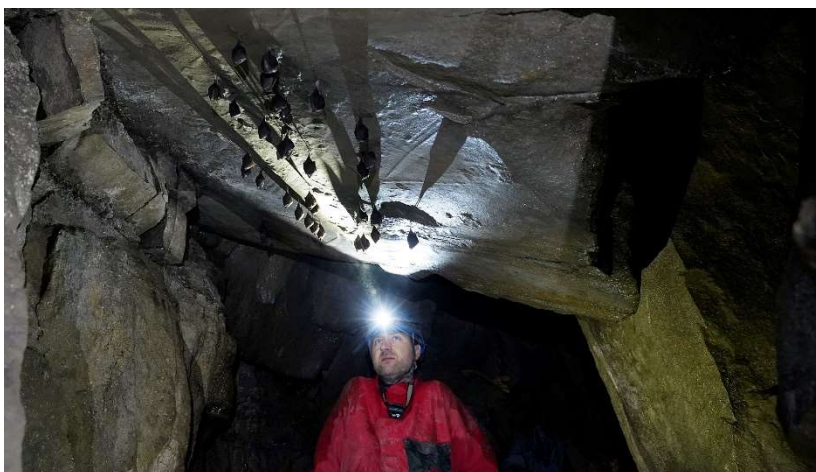
Provádíme opravu

...a tak to vypadá po naší opravě

Začínají kontroly zimovišť netopýrů

Jako každý rok když se blíží Vánoce, my začínáme navštěvovat jeskyně i stará důlní díla abychom spočítali, kolik netopýrů přezimuje v našich lokalitách.

Začínáme v Beskydských jeskyních. Vlastně Pavel ve Velrybě, kde napočítal rekordní stav vrápenců malých. Více jak 200 kusů. A poslední sobotu před Vánocemi Pepa, Monika, Roman a kamarád Petr z CHKO Jeseníky, pokračují na Kněhyňském hřebeni. I tady jsou rekordní počty vrápenců. A netopýři velcí jako již mnoho let na počátku hibernačního období zalétli do části jeskyně, které neznáme. Ale víme, až se přiblíží jaro z počtu několika desítek, jich budou stovky. Kdepak asi zimují? Kde jsou ty části jeskyně, které jsme dosud neobjevili?

Zatím co Monika, Roma a Petr kontrolují stavy netopýřů v jeskyni Kyklop, Pepa prolézá Kněhyňský hřeben, jestli třeba neobjeví nějakou novou jeskyni. Jenže hřeben prolézá po x-sté. Pár nadějných míst ke kopání by tu bylo. A malá suťová jeskyně nazvaná „Jeskyně pod balvanem“, dlouhá prozatím jen dva metry též. Tak že příští rok máme kde kopat.

Jeskyně pod balvanem

Jeskyně pod balvanem

A v neděli před Vánocemi směřujeme do Jakartovic. Tady počty hibernantů nejsou vysoké, ale kontrolujeme je desítky let.

Poslední akce v roce 2019

Dva dny po vánocích vyrážíme na Rejvív. A zrovna začalo sněžit. A hodně. Jedeme dvěma auty a Romanova Oktávie má sice zimní gumy, ale úplně sjeté. A tak jej musíme na Rejvív vytlačit. Sněhu je skoro po kolena, ale ve dvou družstvech všechny kontroly lehce stíháme.

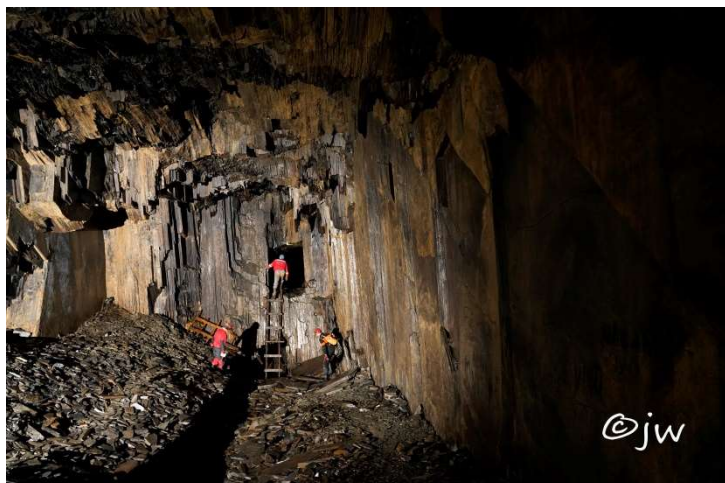

Do štol Rejvív II

Štola Brutus II

A den před Silvestrem Wood Boys a štolý Pod Otáhalovými. I dnes jsou nás dvě auta. Začínáme Pod Otáhalovými. Ještě, že máme Moniku, neboť mřížemi do štol Lesní školka se protáhne jen ona. A pak s Romanem, Jirkou a Honzou kontrolují horní důl Pod Otáhalovými, zatím co Pepa, Honza a Petr ten níže položený. A pak všichni do Wood Boyse. Parkujeme u činného dolu Radim, pokecáme se strážným a jdeme na kontrolu. Stavý netopýřů se moc od ložských neliší.

Stejně jako v dolech při minulých akcích Jirka sbírá a vynáší z podzemí odpadky. A podle etiket na láhvích poznáváme, že je tu hlavně zanechávají Poláci.

